

Caracterizarea personajului Apostol Bologa din opera Padurea spanzuratilor scrisa de Liviu Rebreanu-a cincea parte

O clipa doar, Klapka se zbate intre lasitate si dorinta de a muri alaturi de ai sai, slabiciunea si vointa de a supravietui oricum fiind insa mai puternice: "M-am simtit mandru ca sunt frate cu cei stralucitori de sub streang si am dorit moartea cu o insetare uriasa! Dar numai o clipa, o singura clipa! Pe urma am privit zvarcolirile trupurilor, am auzit paraitul crengilor si numai inima imi tremura incet, fricoasa, hoteste, ca nu cumva s-o auda vreun vecin". Dupa aceea a fost mutat ca suspect. In discutiile-confruntari cu Bologa, Klapka are mereu o atitudine retractila: "eu nu pot propune nimic, fiindca sunt stigmatizat: ceh, adica tradator...", ii spune lui Apostol cand acesta il roaga sa-l ajute pentru a nu lupta pe frontul din Ardeal, impotriva conationalilor lui.

Desi il admira pe Bologa, capitanul nu-si poate invinge lasitatea de a trai cu orice pret: "Ma inabusa lasitatea, Bologa! Nu mai pot!". Face eforturi disperate de a-l impiedica pe Bologa sa-si puna planul in aplicare: "E nebun!... A innebunit!... Ce sa fac eu cu nebunul?...Doamne, Doamne, ce sa fac?", dupa ce alta data il evitase ("nici Klapka nu mai veni, parca i-ar fi fost frica sa dea ochi cu Bologa"). In fine, cu prudenta lasului, Klapka il indeamna pe Apostol sa faca "ce vom face toti", sa-si inchida "ermetic toate portile sufletului pana ce va sosi pacea sau se va prabusi lumea".

Atitudinea capitanului il contrariaza pe Bologa pana la furie: "Klapka e un fricos (conchide Apostol) care vede pretutindeni calai si spanzuratori". Sfaturile l-au plictisit intotdeauna, dar ale lui Klapka, acum il infuriau: Resemnarea i s-a parut o atitudine animalica, nevrednica de omul liber". Istoria lui Klapka si, in general, intalnirea cu el constituie un prag peste care, pasind, Bologa trece intr-o etapa hotaratoare. "Vocea" a actionat asupra desti-nului lui Bologa in sensul contrar al sensibilizarii constiintei nationale si al deciziei de a nu-si intina onoarea si demnitatea.

Lipsit de orgoliul individualitatii si gasind repede acordul conjunctural cu instantele supraindividuale (statul, neamul, iubirea), pe calea obedientei si nu a constiintei lucide, fraza ordonatoare, caracterizanta, a capitanului Otto Klapka este cea potrivit careia "Trebuie sa tacem! Mereu sa tacem! Altfel..." Ceea ce, totusi, il salveaza in plan moral este dragostea pentru Bologa si mereu subinteleasa admiratie a celui ce asista la executia lui Apostol, "cu ochii plansi, ingroziti..."